

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/78/2014
Identifikačné číslo spisu:	3013200598
Dátum vydania rozhodnutia:	13.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:3013200598.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a z členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci navrhovateľky: F. R., trvale bytom D., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie Bratislava, Ul. 29. augusta č. 8, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 12Sd/203/2013 - 37 zo dňa 6. marca 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 12Sd/203/2013 - 37 zo dňa 6. marca 2014 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Trenčíne napadnutým rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozsudku potvrdil rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 11. júla 2013, ktorým odporkyňa podľa § 73, § 112 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len zákona) v znení neskorších predpisov, zamietla navrhovateľke žiadosť o zvýšenie invalidného dôchodku s odôvodnením, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Trenčín zo dňa 18. júna 2013, je naďalej invalidná podľa § 71 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení s rovnakou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, ako pri predchádzajúcom posúdení jej zdravotného stavu 55 %. Z toho dôvodu navrhovateľke patrí invalidný dôchodok v nezmenenej sume, nakoľko sa nezmenili skutočnosti rozhodujúce na nárok na výplatu invalidného dôchodku a jeho sumu podľa § 73 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z.

Súd tak rozhodol potom, čo dospel k záveru, že uznaná miera poklesu schopnosti navrhovateľky vykonávať zárobkovú činnosť je určená mierou zodpovedajúcou zákonu, preto napadnuté rozhodnutie odporkyne zo dňa 18. októbra 2013 ako zákonné potvrdil v súlade s ust. § 250q ods. 2 OSP.

Proti rozsudku podala navrhovateľka včas odvolanie, ktorým namietala, že súd prvého stupňa neprihliadol citlivo k osobným a sociálnym skutočnostiam uvádzaným navrhovateľkou a značne

dogmaticky sa oprel o závery posudkových lekárov, ktoré sú celkom nepochybne subjektívneho charakteru a častokrát sú z väčšej časti ovplyvnené snahou uchrániť štátnej pokladnici finančné prostriedky a zvýrazniť svoju zásluhu i prísnosť pri posudzovaní zdravotného stavu prešetrovaných pacientov s cieľom udržať si svoju lukratívnu funkciu a znej plynúce výborné finančné pôžitky do budúcnosti. Zvýraznenie maximálnej priority záverov posudkových lekárov neodôvodnene nadraduje tento písomný dôkaz nad ostatné dôkazy, ktoré sú v procese záverečného hodnotenia dôkazov vo výlučnej právomoci nestranného súdu. Jednostranné nadradenie niektorého dôkazu môže viesť k nesprávnym skutkovým zisteniam a následne aj nesprávnym posúdeniam veci a konečnom dôsledku aj k nesprávnemu rozhodnutiu vo veci samej. Navrhovateľka tiež uviedla, že je logické, že žiadosť navrhovateľky o zvýšenie invalidného dôchodku je finančne motivovaná, nakoľko zo sumy 130,- Eur sa jednoducho vyžiť nedá. Získať akékoľvek zamestnanie, vďaka ktorému by bola spôsobilá si zadovážiť ďalšie finančné prostriedky na prežitie, sa jej vzhľadom na jej vek a najmä zdravotný stav nedarí. Podľa názoru navrhovateľky, by súd svoju prílišnú formálnosť, najmä pri voľnom hodnotení dôkazov, mohol potlačiť, resp. zmeniť neprimeranú tvrdosť zákona využitím svojej nedeliteľnej právomoci, ak chce rozhodnúť skutočne spravodlivo.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky označila uvádzané dôvody za neopodstatnené. Podľa jej názoru skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie.

Navrhovateľka v konaní nepreukázala, že by jej zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť preto jej nárok na zvýšenie invalidného dôchodku nevznikol. Napadnutý rozsudok navrhla ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 13. apríla 2016 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 OSP).

Podľa § 71 zákona je poistenec invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (ods. 1).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej, duševnej a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby (ods. 3).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zdravotnej dokumentácie a komplexných vyšetrení a ich záverov (ods. 4).

V konaní o preskúmanie rozhodnutí odporkyne o dávkach dôchodkového poistenia, v rámci ktorých sa rozhoduje o invalidnom dôchodku (§ 70 zákona) je nevyhnutnou požiadavkou dôsledne objasnený zdravotný stav žiadateľa o dávku z hľadiska určenia miery poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Vzhľadom na to, že posúdenie dlhodobosti nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti, vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia

príslušnej pobočky resp. ústredia (§ 153 ods. 5 zákona).

Podľa názoru odvolacieho súdu v konaní neboli objektívne pochybnosti o skutkovom stave tak, ako ho zistil súd prvého stupňa a ako vyplýva z obsahu pripojeného administratívneho spisu, t. j. že na základe žiadosti navrhovateľky zo dňa 3. apríla 2013 o zvýšenie invalidného dôchodku bol vypracovaný posudok posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Trenčín zo dňa 18. júna 2013, podľa ktorého je navrhovateľka naďalej invalidná podľa ustanovenia § 71 ods. 1 zákona s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 55 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Posudkový lekár sociálneho poistenia odborne posúdil a vyhodnotil zdravotný stav navrhovateľky a dospel k záveru, že rozhodujúcim zdravotným postihom navrhovateľky je Dorzalgia L chrbtice s radikulárnym syndrómom L5/S1 s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách podľa prílohy 4, kapitola XV, odd., E, položka 3 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v platnom znení na 45 % a za iné zdravotné postihnutie, t. j. Stredne ťažkú astmu zvýšil percentuálnu mieru poklesu o 10 %, celkom na 55 %. Predmetný posudok bol podkladom pre napadnuté rozhodnutie odporkyne preskúmané súdom.

Zdravotný stav navrhovateľky bol po podaní návrhu na preskúmanie rozhodnutia odporkyne znovu posudzovaný posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Trenčín dňa 27. augusta 2013, ktorý po dôkladnom zhodnotení odvolania navrhovateľky a doložených lekárskeho vyšetrení nezistil nové, posudkovo závažné skutočnosti. Preto nezistil dôvod na opätovné predvolanie navrhovateľky a nevyhovel jej opravnému prostriedku v plnom rozsahu a zotrval na pôvodnom posudku zo dňa 18. júna 2013, podľa ktorého je navrhovateľka naďalej invalidná podľa § 71 ods. 1 s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 55 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Navrhovateľka trvala na podanom opravnom prostriedku a preto bol posudkový spis postúpený posudkovému lekárovi Sociálnej poisťovne, ústredie so sídlom v Trenčíne, ktorý dňa 9. septembra 2013 vypracoval posudok, podľa ktorého navrhovateľka je naďalej invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť ustálil v percentách na 55 %.

Podľa obsahu posudku k tomuto záveru dospel posudkový lekár po zhodnotení všetkých lekárskeho nálezov; v posudku sa zaoberal pracovnou, sociálnou, objektívnou anamnézou navrhovateľky, jej subjektívnymi ťažkosťami a dospel k záveru, že rozhodujúcim zdravotným postihom navrhovateľky je - Dorzalgia L chrbtice s radikulárnym syndrómom L5/S1 s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách podľa prílohy 4, kapitoly XV, odd. E, položka 3 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v platnom znení na 45 % (z rozmedzia 40-50 %). Za iné zdravotné postihnutie, t. j. pre stredne ťažkú astmu zvýšil mieru poklesu o 10 %, celkove na 55 %. Konštatoval, že zdravotný stav navrhovateľky sa od posledného posúdenia dňa 19. júna 2012 nezhoršil, po medicínskej stránke pretrvávajú útlak periférnych nervov na DK, prevažne v segmente L5. Stav nie je prevádzaný poruchou predklonu chrbtice, blokový je len záklon o jednu tetinu, na DK palce zapína, parézy nie sú prítomné, na HK štipku a očko urobí. Ortopedicky je bez obmedzenia funkcie kĺbov končatín. Na MR chrbtice dňa 19. februára 2013 sú preukázané protrúzie platničiek L4 a L5 a degeneratívne zmeny ostatných stavcov L chrbtice. Operačné riešenie nebolo indikované, sfinktery sú funkčné. Takémuto stavu, tiež vzhľadom na základné vzdelanie, zodpovedá posúdenie v strede zákonom stanoveného rozmedzia. Ďalej uviedol, že rozhodujúce postihnutie možno navýšiť o iné, najmä o astmu, ktorá je dlhodobou stredne ťažká, funkcia pľúc na spirometrii je v norme, podľa pneumológa ide o stredne ťažký postih. Rednutie kostí je ľahkého stupňa (stredný stupeň od 2,5) a nie je sprevádzané patologickými fraktúrami. Je odôvodnené navýšenie o maximálnych možných 10 %.

V závere posudku posudkový lekár uviedol, že skutkový stav bol objektívne zistený odbornými vyšetreniami, vrátane hospitalizácie na neurológii, neboli zistené diskrepancie medzi závermi vyšetrení a jeho posúdením, subjektívne ťažkosti sú dokázanými diagnózami vysvetlené.

Vychádzajúc z uvedeného neboli pochybnosti o tom, o aké dôkazné prostriedky odporkyňa oprela svoje rozhodnutie a odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporkyňa riadne vyhodnotila dokazovanie, ktoré vyústilo v riadne zistený skutkový stav, z ktorého odporkyňa vychádzala pri svojom rozhodovaní. Ani odvolací súd nezistil v rozsahu podaného odvolania také pochybenia napadnutého rozhodnutia odporkyne, resp. konania, ktoré mu predchádzalo, ktoré by odôvodňovali jeho zrušenie, preto pokiaľ sa krajský súd stotožnil s jej právnym záverom, považoval tento jeho názor odvolací súd za správny. Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie náležitým spôsobom odôvodnil a v primeranom rozsahu zaujal aj stanovisko k námietkam navrhovateľky, a odvolací súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 250i ods. 2 OSP nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku, na ktoré odkazuje.

Námietky navrhovateľky uvádzané v odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa naznačujúce pochybnosti o náležitom posúdení jej nepriaznivého zdravotného stavu, resp. nesprávne právne posúdenie veci odvolací súd nepovažoval za dôvodné a preto neboli spôsobilé spochybniť závery, ku ktorým tento súd dospel a náležite obsažným a presvedčivým spôsobom uviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia. Odvolací súd pripomína, že nemožno považovať za porušenie práva účastníka skutočnosť, že súd prvého stupňa neodôvodnil svoje rozhodnutia podľa jeho predstáv.

Navrhovateľka v súdnom odvolacom konaní nepredložila žiadne odborné nálezy, resp. lekárske správy, ktoré by predstavovali nové skutočnosti, ktoré neboli zohľadnené posudkovými lekármi, prípadne konštatujúce iné diagnostické závery ako boli zistené v správnom konaní a ktoré by predstavovali dôkazy nasvedčujúce existencii novej skutočnosti, ktorou by sa posudkoví lekári sociálneho poistenia neboli zaoberali, resp. ktoré by nasvedčovali inému rozsahu zdravotného poškodenia u navrhovateľky, ako bol v čase rozhodovania odporkyne ustálený (§ 250i OSP) alebo by inak prijatý záver spochybňovali.

Odvolací súd zdôrazňuje, že v konaní predložené posudky posudkových lekárov sú z hľadiska skutkového úplné, presvedčivo podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi nezávislých odborníkov predloženými navrhovateľkou, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú a ani navrhovateľkou uvádzané výčitky nezakladajú podľa názoru odvolacieho súdu objektívne pochybnosti o odbornosti, resp. objektívnosti posudkových lekárov, ktoré by vyžadovali vykonať nové dokazovanie vo veci. Je potrebné pripomenúť, že posúdenie zdravotného stavu žiadateľa o invalidný dôchodok je podľa platných právnych predpisov (§ 153 ods. 5 zákona) zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia. Z posudkov nachádzajúcich sa v administratívnom spise odporcu je zrejmé, že títo komplexne zhodnotili zdravotný stav navrhovateľky, pričom vzali do úvahy všetky ňou predložené lekárske správy. Posudkoví lekári sociálneho poistenia dospeli vo všetkých lekárskejších posudkoch k rovnakým záverom, pokiaľ ide o jej rozhodujúce zdravotné postihnutie i mieru poklesu vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. V konaní sa nepreukázali skutočnosti (a navrhovateľka takéto ani nekonkretizovala) vyvolávajúce objektívne pochybnosti o ich odbornosti resp. predpojatosti v konkrétnej veci (v administratívnom konaní takéto námietka v zmysle § 181, § 182 ods. 1 zákona vznesená nebola), preto odvolací súd nezistil ani dôvod na prípadné ďalšie dokazovanie, keďže ani prípadný znalec by posudkovými úkonmi nemohol byť poverený, pretože táto činnosť prislúcha v zmysle citovanej právnej úpravy posudkovým lekárom sociálneho poistenia.

Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, súd považoval za nedôvodné, vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo však nezakladá relevantný dôvod na spochybenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní.

Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že krajský súd dôvodne považoval preskúmané rozhodnutie odporkyne za vydané v súlade so zákonom a dôvodne odvolaniu navrhovateľky nevyhovel. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 OSP tak, že ich náhradu navrhovateľke nepriznal, pretože v odvolacom konaní nebola úspešná.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.